

MAKTABGACHA TA'LIMDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH

*Qashqadaryo viloyati Koson tumani
4-Davlat maktabgacha ta'lim tashkilotida
tarbiyachisi va Xalqaro innovatsion universiteti
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 4- kurs talabasi
Shoimova Vazira Shavqiddin qizi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning mohiyati, ularning afzalliklari, bolalarning har tomonlama rivojlanishiga ta'siri hamda zamonaviy pedagogning kasbiy mahoratini oshirishdagi o'rni yoritilgan.

Kalit so'zlar: innovatsiya, pedagogik texnologiya, maktabgacha ta'lim, kreativ fikrlash, o'yin texnologiyasi, interfaol metodlar.

Kirish

Bugungi globallashtirish davrida ta'lim sohasida raqobatbardoshlikni ta'minlash, har tomonlama yetuk shaxsni shakllantirish uchun an'anaviy yondashuvlar o'rniga innovatsion pedagogik texnologiyalar keng joriy etilmoqda. Maktabgacha ta'lim – bu bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich bo'lib, aynan shu davrda ta'lim jarayonida zamonaviy yondashuvlardan foydalanish bolalarning bilish jarayonini faollashtiradi, mustaqil fikrlashni rivojlantiradi hamda kreativ salohiyatini yuzaga chiqaradi

Asosiy qism

1. Innovatsion pedagogik texnologiyalarning mohiyati

Innovatsion pedagogik texnologiyalar — bu ta'lim jarayoniga yangi g'oyalar, usullar va texnik vositalarni kiritish orqali o'quv-tarbiyaviy samaradorlikni oshirishga qaratilgan tizimli faoliyatdir. Ular o'qituvchi va tarbiyalanuvchi o'rtasida hamkorlik, muloqot, ijodkorlik muhiti yaratishga xizmat qiladi.

2. Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash zarurati

Maktabgacha ta'lim muassasalarida innovatsion texnologiyalarni qo'llashning asosiy maqsadi — bolalarni maktab ta'limiga puxta tayyorlash, ularning tafakkuri, nutqi, muloqot madaniyatini rivojlantirishdir. Bolalar tabiatiga mos, qiziqarli o'yinlar, interfaol mashg'ulotlar, STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) yondashuvlari orqali o'qitish ularning qobiliyatini faollashtiradi.

3. Maktabgacha ta'limda qo'llaniladigan asosiy innovatsion texnologiyalar

O'yin texnologiyasi: o'yin orqali o'qitish bolalarda mustaqil fikrlash, jamoada ishlash, muammoni hal etish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Loyiha texnologiyasi: bolalar ma’lum bir loyiha ustida ishlash jarayonida izlanish, ijodiy fikrlash va o’z fikrini erkin ifoda etishni o’rganadilar. Asosiy qism

1. Maktabgacha Ta’limda Dolzarb Muammolar

Hozirgi vaqtda maktabgacha ta’lim tizimida quyidagi muammolar dolzarb hisoblanadi:

Ta’lim sifati va pedagogik yondashuvlar – an’anaviy usullar bilan zamonaviy ta’lim texnologiyalarini uyg’unlashtirish zarurati. Innovatsion metodlarning yetarlicha joriy etilmagani – ta’lim jarayonida interfaol o’yinlar, raqamli texnologiyalar va STEAM (science, technology, engineering, arts, mathematics) yondashuvlaridan foydalanish darajasining pastligi. O’qituvchilarning malaka oshirish zarurati – pedagoglarning doimiy ravishda yangi metodikalarni o’rganishi va o’z bilimlarini yangilab borishi lozim. Tajribalar almashishning sustligi – ilg’or ta’lim muassasalari o’rtasida o’zaro tajriba almashish tizimining yetarli darajada rivojlanmagani.

2. Innovatsion Yondashuvning Ahamiyati

Maktabgacha ta’limda innovatsion yondashuvlarning joriy etilishi quyidagi natijalarga olib keladi:

Bolalarning qiziqishini oshirish – interfaol va zamonaviy metodlar orqali bolalar ta’lim jarayoniga qiziqish bilan qatnashadi.

Ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish – kreativ yondashuvlar bolalarning mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantirishga yordam beradi.

Erkin va innovatsion muhit yaratish – o’qituvchilarning turli xil pedagogik texnologiyalarni qo’llash imkoniyatini kengaytiradi.

Erta bolalik davrida ijtimoiy ko’nikmalarni shakllantirish – jamiyat bilan muloqot qilish, muammolarni hal qilish va jamoaviy ishlash qobiliyatlarini rivojlantiradi.

3. Tajriba Almashishning Roli va Afzalliklari

Tajribalar almashish ta’lim tizimining rivojlanishida asosiy omillardan biri hisoblanadi. Quyidagi yo’nalishlarda tajriba almashish muhim ahamiyat kasb etadi:

Mahalliy va xalqaro tajribalarni o’rganish – ilg’or maktabgacha ta’lim metodlari bilan tanishish.

O’qituvchilar o’rtasida seminar va treninglar tashkil etish – pedagoglarning bilim va ko’nikmalarini oshirish.

Innovatsion pedagogik yondashuvlarni tatbiq etish bo’yicha ilmiy-amaliy konferensiyalar – yangi usullar va texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy qilish.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT): multimedialli taqdimotlar, interaktiv o’yinlar, elektron darsliklar orqali bolalarning idrokini kengaytiradi. Integrativ yondashuv: turli faoliyat turlarini birlashtirish (musiqa, san’at, matematika, nutq rivojlantirish) orqali kompleks ta’lim berish imkonini yaratadi.

Modulli ta'lim texnologiyasi: bolalarning yosh xususiyatlariga mos modullar orqali bilim berish tizimini soddalashtiradi va samaradorlikni oshiradi.

4. Innovatsion texnologiyalarning afzalliklari

Tarbiyalanuvchilarning mustaqil fikrlash, ijodkorlik va muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi. O'qituvchi faoliyatini samarali rejalashtirish imkonini beradi. Ta'lim jarayonini bolalar uchun qiziqarli, jonli va amaliy holga keltiradi. Ta'lim sifatini oshiradi va har bir bolaning individual rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash ta'lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Tarbiyachilarning zamonaviy texnologiyalarni egallashi, ularni amaliyotda qo'llay olishi bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydi. Har bir tarbiyachi o'z faoliyatida innovatsion yondashuvlardan foydalanar ekan, u nafaqat ta'lim jarayonining samaradorligini, balki bolalarning maktab hayotiga psixologik tayyorgarligini ham mustahkamlaydi.

Tavsiyalar

1. Maktabgacha ta'lim muassasalarida innovatsion texnologiyalarni joriy etish bo'yicha muntazam seminar va treninglar o'tkazish.
2. Tarbiyachilarning raqamli savodxonligini oshirish.
3. Ta'lim jarayoniga AKT, o'yin va loyiha texnologiyalarini kompleks tarzda tatbiq etish.
4. Bolalar faoliyatini baholashda individual yondashuvni kuchaytirish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2707-sonli qarori.
2. Hasanboyeva O., Xaydarov A. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2021.
3. Jalolov J. Pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent, 2020.
4. Yo'ldosheva M. Maktabgacha ta'limda interfaol metodlar. – Toshkent, 2022.
5. www.edu.uz — O'zbekiston Respublikasi Ta'lim portali.